

Cijepljenje školske djece

NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO - BARANJSKE
ŽUPANIJE

Služba za školsku medicinu

VODITELJ SLUŽBE: VESNA BULJAN,
DR. MED. SPECIJALIST ŠKOLSKE MEDICINE

GLAVNA SESTRA SLUŽBE: MIRELA KARŠIĆ,
DIPL.MED.TECHN.

DRINSKA 8, OSIJEK

Cijepljenje je jedno od najvećih javnozdravstvenih postignuća 20-og stoljeća. Zahvaljujući cijepljenju pojedine teške i smrtonosne bolesti su danas potpuno iskorijenjene, a neke su iznimno rijetke. Cjepiva sadrže ili oslabljeni oblik virusa ili bakterije uzročnika bolesti, ili njegov mali dio. Kada tijelo registrira sadržaj cjepiva, imuni sustav proizvodi protutijela potrebna za borbu protiv infekcije i uklanjanje virusa/bakterije uzročnika bolesti. Kasnije kada dijete dođe u kontakt s virusom/bakterijom, njegov/njezin imuni sustav će prepoznati uzročnika i zaštititi dijete proizvodnjom ciljanih protutijela.

U sklopu programa mjera za zaštitu školske djece sukladno Planu i programu mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (NN 126/2006) i trenutnom Programu cijepljenja, učenici se cijepaju protiv sljedećih zaraznih bolesti:

- 1.razred:obavezno cijepljenje protiv dječje paralize, ospica, zaušnjaka i rubeole
- 8. razred: obavezno cijepljenje protiv difterije, tetanusa i dječje paralize
- 8. razred: dobrovoljno/neobavezno besplatno cijepljenje protiv HPV virusa
- Od siječnja 2023. godine cijepljenje protiv Humanog papiloma virusa (HPV), besplatno je za sve učenice i učenike od petog razreda osnovne škole nadalje.

Sva cijepljenja koja su dio Kalendara cijepljenja obavezna su i besplatna. Cjepivo protiv HPV-a je dobrovoljno i besplatno za sve učenice i učenike od 5.-8. razreda osnovne škole, 1. razreda srednje škole, te ovisno o raspoloživosti cjepiva za ostale učenike do 25.godine starosti. Cijepljenje školske djece provode nadležni timovi školske medicine.

Popis nadležnih timova školske medicine, radno vrijeme i kontakt telefon možete provjeriti na slijedećem linku: <https://www.zzjosijek.hr/sluzba-za-skolsku-medicinu>

O točnom datumu cijepljenja roditelji će pravovremeno obaviješteni putem škole. Djeca na cijepljenje trebaju ponijeti cjepnu iskaznicu i medicinsku dokumentaciju o eventualnim bolestima koje liječe ili o lijekovima koje troše (npr. antibiotici, terapija za dijabetes, epilepsiju, alergiju, astmu i dr.). Liječnik će pregledom prije cijepljenja utvrditi postoji li potreba za odgodom cijepljenja.

- **Dječja paraliza** je bolest koju prenosi virus poliomijelitisa. Očituje se paralizom ruku i/ili nogu, a može uzrokovati smrt zbog paralize mišića za disanje. Prenosi se kapljičnim putem. Dijete se protiv ove bolesti prvi puta cijepi u dojenačkoj dobi, a u osmom razredu zadnji se put docjepljuje protiv ove bolesti jednom dozom cjepiva u mišić nadlaktice.
- **Ospice** su vrlo zarazna virusna bolest, karakterizirana osipom, kašljem, curenjem iz nosa, iritacijom očiju i visokom tjelesnom temperaturom. Oko 17% oboljelih ima jednu ili više komplikacija bolesti kao što su upala uha, upala pluća, febrilne konvulzije (grčenje uslijed visoke temperature), proljev ili upala mozga (encefalitis). Najčešća komplikacija ospica je upala pluća i vodeći je uzrok smrtnosti od ospica.
- **Zaušnjaci** su akutna, virusna, zarazna bolest koja najprije zahvaća žlijezde slinovnice, no upalom mogu biti zahvaćeni i ostali organi i tkiva (središnji živčani sustav, testisi, gušterača itd.). Meningoencefalitis (upala mozga i moždanih ovojnica) najčešća je komplikacija zaušnjaka u dječjoj dobi. U pravilu ima dobru prognozu iako može završiti i s teškim posljedicama (retardacija, hidrocefalus, gluhoća i paralize) pa čak i smrtno. Česta komplikacija bolesti je orhitis (upala testisa) koja se može pojaviti u svim dobnim skupinama, počevši od 3. godine života, ali najčešće se nađe u adolescenata i mladih odraslih ljudi kod kojih može izazvati poremećaj plodnosti. Pankreatitis (upala gušterače) je manje česta komplikacija zaušnjaka, a u rijetkim slučajevima mogu biti zahvaćeni i drugi organi (štitnjača, jajnici, bubrezi, srčani mišić i slušni živac).
- **Rubeola** je bolest blagog tijeka, a izaziva je virus rubeole. Bolest se prenosi kapljičnim putem (kapljicama sline u izdahnutom zraku). Bolest može početi blago povišenom temperaturom, bolovima u mišićima, glavoboljom i kašljem. Ovi su znaci prisutniji kod starije djece. Kod manjeg se djeteta najčešće odmah pojavi osip. Osip je svijetloružičast i sitan i najprije se pojavljuje na licu i vratu, a zatim se već za nekoliko sati proširi po cijelom tijelu. Osip se povuče za 1 – 4 dana. Preboljela rubeola ostavlja doživotni imunitet, a komplikacije su veoma rijetke. Rubeola je medicinski daleko značajnija radi opasnosti za trudnice, jer može izazvati teška oštećenja ploda. Rubeola nije teška bolest za djecu, ali se cijepljenjem protiv ove bolesti štite nerođena djeca, jer virus rubeole, ako majka nije imuna, uzrokuje višestruka oštećenja i anomalije ploda.
- **Difterija** je bolest koju uzrokuje bakterija, a manifestira se debelim slojem naslaga u ždrijelu. Može izazvati teškoće disanja, paralizu, zastoj srca i smrt. Prenosi se kapljičnim putem s osobe na osobu.
- **Tetanus** je uzrokovan bakterijom koja ulazi u tijelo kroz posjekotinu ili ranu. Očituje se bolnim zatezanjem mišića, kočenjem vilice, nemogućnošću gutanja i disanja i smrću.
- **HPV (Humani papiloma virus)** uzrokuje rak spolnih organa i anusa kod žena i muškaraca, a cijepljenje smanjuje rizik za razvoj raka u odrasloj dobi. Detaljnije informacije o dobrovoljnom i besplatnom cijepljenju protiv HPV virusa dobit ćete na roditeljskom sastanku koji će održati školski liječnik u školi te putem informativnih letaka.

Informativni letak o cijepljenju protiv HPV-a:

[https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2016/08/Letak HPV A4.pdf](https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2016/08/Letak_HPVA4.pdf)

